

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi Experimental Research) แบบศึกษา
สองกลุ่ม วัดครั้งเดียว (Control group post-test only design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาผลของโปรแกรมการผ่อนคลายต่อความเจ็บปวด ภาวะท้องอืด และการพักผ่อนหลังการผ่าตัด
ในผู้ป่วยโรคนี้ในอุ้งน้ำดี

3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

โปรแกรมการผ่อนคลาย

ตัวแปรตาม

1. ความเจ็บปวด
2. ภาวะท้องอืด
3. การพักผ่อนหลังการผ่าตัด

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือผู้ป่วยโรคนี้ในอุ้งน้ำดีที่ได้รับการรักษาโดยการ
ผ่าตัดในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย และศัลยกรรมหญิง โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
โดยกำหนดคุณสมบัติของประชากรที่ศึกษาไว้ดังนี้

1. อายุ 15-65 ปี ไม่จำกัดเพศ
2. เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัดครั้งแรก
3. มีการรับรู้สติสัมปชัญญะดี สามารถสื่อความหมายเข้าใจกันได้
4. เข้าอยู่ในโรงพยาบาลก่อนการผ่าตัดอย่างน้อย 1 วัน
5. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนก่อนการผ่าตัด

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ป่วยโรคนี้ในตุน้ำที่เข้ารับการรักษาโดยการผ่าตัดที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมชายและศัลยกรรมหญิง จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน เนื่องจากผู้ป่วยมาตรวจเพื่อรอรับการผ่าตัดไม่พร้อมกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มหมายเลขล่วงหน้าด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Table) เพื่อสุ่มหมายเลขของตัวอย่างไว้ 2 กลุ่ม แล้วจึงสุ่มอีกครั้งหนึ่งว่ากลุ่มใดจะเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม จากการสุ่มดังกล่าวทำให้ได้หมายเลขของตัวอย่างและแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มทดลอง : 1, 2, 3, 7, 9, 11, 16, 17, 19, 20, 23, 25, 26, 29,

30, 32, 33, 34, 39, 40

กลุ่มควบคุม : 4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 22, 24, 27,

28, 31, 35, 36, 37, 38

กลุ่มทดลอง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการผ่อนคลายโดยผู้วิจัย และได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลประจำการในระยะก่อนและหลังผ่าตัด จำนวน 20 คน

กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับโปรแกรมการผ่อนคลายโดยผู้วิจัย แต่ได้รับการพยาบาลตามปกติ จากพยาบาลประจำการในระยะก่อนและหลังผ่าตัด จำนวน 20 คน

3.4 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Posttest Only Design (วิลาวรรณ, 2534) โดยมีแผนภูมิดังนี้

		ก่อนผ่าตัด	หลังผ่าตัด
กลุ่มทดลอง	R	X	O ₁
กลุ่มควบคุม	R	-	O ₂
กำหนดให้			

R แทนการสุ่มตัวอย่าง

X แทนโปรแกรมการผ่อนคลาย

O1 O2 แทนการประเมินตัวแปรตามหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับดังนี้

ความเจ็บปวด ประเมินเมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังการผ่าตัด

ภาวะท้องอืด ประเมินเมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังการผ่าตัด

การพักฟื้นหลังการผ่าตัด ประเมินระยะเวลาตั้งแต่หลังผ่าตัดจน

กระทั่งผู้ป่วยลุกเดินครั้งแรก

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

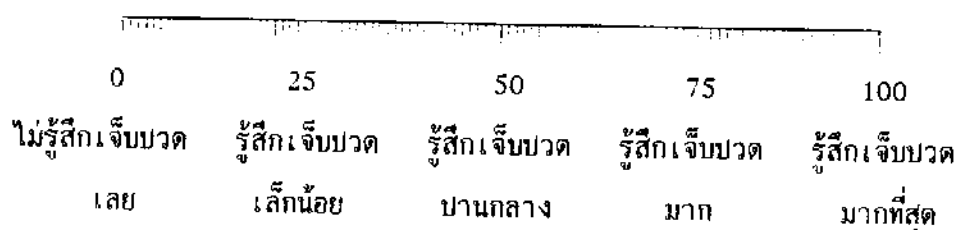
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือวัดทางด้านร่างกายดังนี้

3.5.1 ความเจ็บปวด

แบบประเมินความเจ็บปวดแผลผ่าตัดที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้แบบประเมินความเจ็บปวดของ Johnson (Johnson and Rice, 1974) ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

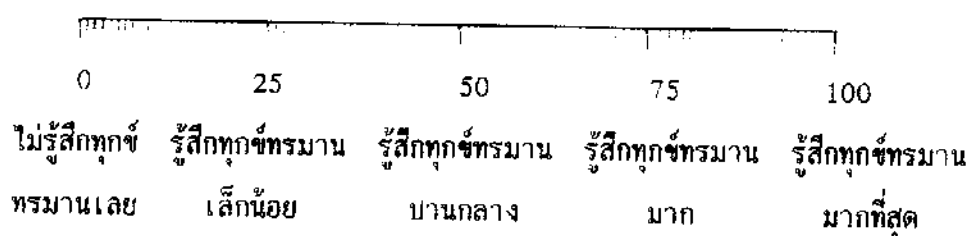
3.5.1.1 ความรู้สึกเจ็บปวด (Pain Sensation Scale) วิธีการนี้ใช้เส้นตรงความยาว 10 เซนติเมตร แทนความต่อเนื่องของคะแนนการรับรู้ความรู้สึกเจ็บปวด มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 คะแนน และกำหนดให้

0 คะแนน	หมายถึง	ไม่รู้สึกเจ็บปวดเลย
25 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเจ็บปวดเล็กน้อย
50 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเจ็บปวดปานกลาง
75 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเจ็บปวดมาก
100 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเจ็บปวดมากที่สุด

3.5.1.2 ความรู้สึกทุกข์ทรมาน (Pain Distress Scale) วิธีการนี้ใช้เส้นตรงความยาว 10 เซนติเมตร แทนความต่อเนื่องของการรับรู้ความรู้สึกทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวดแผลผ่าตัด ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 คะแนน และกำหนดให้

0 คะแนน	หมายถึง	ไม่รู้สึกทุกข์ทรมานเลย
25 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกทุกข์ทรมานเล็กน้อย
50 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกทุกข์ทรมานปานกลาง
75 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกทุกข์ทรมานมาก
100 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกทุกข์ทรมานมากที่สุด

การประเมินการรับรู้ความรู้สึกเจ็บปวด และความรู้สึกทุกข์ทรมานนี้ให้ผู้ป่วยชี้ตำแหน่งบนเส้นตรงที่ได้กำหนดคะแนน และความหมายของคะแนนไว้ที่ตำแหน่งใดก็ได้ของเส้นให้ตรงกับ ความรู้สึกที่เป็นจริงของผู้ป่วยมากที่สุด

การตรวจสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือประเมินการรับรู้ความเจ็บปวด ไปทดลองใช้กับผู้ป่วยหลังผ่าตัด จำนวน 15 คน โดยวิธี Test-retest method โดยประเมินการรับรู้ความเจ็บปวด 2 ครั้ง ห่างกัน 30 นาที แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ไปหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้สูตรดังนี้ (Mc Laughlin and Marasuiolo, 1990)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

r_{xy} = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

x = คะแนนการรับรู้ความรุนแรงของความเจ็บปวด ครั้งที่ 1

y = คะแนนการรับรู้ความรุนแรงของความเจ็บปวด ครั้งที่ 2

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบประเมินความเจ็บปวด ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ ความรู้สึกเจ็บปวด และความรู้สึกทุกข์ทรมาน ได้ค่าความเที่ยง 0.87 และ 0.89 ตามลำดับ

3.5.2 แบบประเมินภาวะท้องอืด

ผู้วิจัยนำแบบประเมินภาวะท้องอืดในผู้ป่วยภายหลังผ่าตัดไต และท่อไต ของสายหยุด วัฒนธัญกรรม (2529) มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดนี้ในอุ้งน้ำดี โดยศึกษาจากหนังสือตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ป่วย และจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางศัลยกรรม

3.5.2.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบประเมินภาวะท้องอืด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ประกอบด้วย

- ศัลยแพทย์ 3 คน

- อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้าน

การพยาบาลศัลยศาสตร์ 4 คน

- พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1 คน

หลังจากตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 คน ไม่เปลี่ยนแปลงในเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินภาวะท้องอืดไปหาความเที่ยงต่อไป

3.5.2.2 การตรวจสอบหาความเที่ยงของแบบประเมินภาวะท้องอืด

ผู้วิจัยนำแบบประเมินภาวะท้องอืด ไปใช้กับผู้ป่วยหลังผ่าตัด 10 คน และหาความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย โดยนำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability) โดยคำนวณตามวิธีของ William A Scott (อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$x = \frac{p_o - p_e}{1 - p_e}$$

เมื่อ x = ความเที่ยงของการสังเกต

p_o = ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนของความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต 2 คน

p_e = ผลบวกกำลังสองของค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกตได้สูงสุดกับค่าที่สุ่มรองลงมา โดยจะเลือกเอาจากผลจากการสังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้

ผลของการวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบประเมินภาวะท้องอืดได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 1

3.5.3 แบบประเมินการพักผ่อนหลังการผ่าตัด

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินการพักผ่อนหลังการผ่าตัด โดยศึกษาจาก หนังสือ ตำรา การสังเกต การสัมภาษณ์ผู้ป่วยและจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางศัลยกรรม

3.5.3.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแบบประเมินการพักผ่อนหลังการผ่าตัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน ได้แก่

- ศัลยแพทย์ 3 คน
- อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้าน
การพยาบาลศัลยศาสตร์ 4 คน
- พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1 คน

3.5.3.2 การตรวจสอบหาความเที่ยง

ผู้วิจัยนำแบบประเมินการพักผ่อนหลังการผ่าตัดไปใช้กับผู้ป่วยหลังผ่าตัด 10 คน และหาความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต 2 คน คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โดยนำค่าคะแนนที่ได้มาหาความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability) โดย

คำนวณตามวิธีของ William A-Scott (อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$x = \frac{p_o - p_e}{1 - p_e}$$

เมื่อ x = ความเที่ยงของการสังเกต

p_o = ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนของความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต 2 คน

p_e = ผลบวกกำลังสองของค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกตได้สูงสุดกับค่าที่สุ่มรองลงมา โดยจะเลือกเอาจากผลจากการสังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบประเมินการพักผ่อนหลังการผ่าตัด ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 1.00

3.5.4 โปรแกรมการผ่อนคลาย

โปรแกรมการผ่อนคลาย มีวิธีดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมผู้ป่วย

1.1 อธิบายประโยชน์ของโปรแกรมการผ่อนคลายว่าการผ่อนคลายจะช่วยลดความตึงตัวของกล้ามเนื้อและช่วยลดความวิตกกังวล ซึ่งจะช่วยลดความเจ็บปวดแผลหลังผ่าตัด

1.2 เตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการฝึกการผ่อนคลายโดยการก้ม่าน

1.3 การเตรียมผู้ป่วยก่อนเริ่มโปรแกรมการผ่อนคลาย

1.3.1 เลือกเวลาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสงบเงียบมากที่สุดและควรเป็นก่อนเวลาอาหารหรือหลังจากรับประทานอาหาร 2 ชั่วโมง เช่น 6.00-7.00 น. และ 19.00-21.00 น. เป็นต้น

1.3.2 เข้าพบผู้ป่วยและแนะนำให้ภัสสาวะให้เรียบร้อย

- 1.3.3 จัดเสื้อผ้าผู้ป่วยให้อยู่ในลักษณะหลวมและสบาย
- 1.3.4 จัดให้ผู้ป่วยนอนในท่าที่สบาย นอนราบหนุนหมอนหรือยกหัวเตียงให้สูงตามความเหมาะสม และนำให้ผู้ป่วยวางแขนขาตามสบาย ไม่ให้นอนไขว้ขา หรือกอดอก
- 1.3.5 บอกให้ผู้ป่วยหลับตาตลอดเวลาที่ฝึกการผ่อนคลาย ขอให้มุ่งความสนใจที่เทป ไม่ให้สนใจเสียงรบกวนใด ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึก ให้ตั้งใจฟังเทป และปฏิบัติตามเทปบันทึกเสียง
- 1.3.6 ใส่หูฟัง

2. การฝึกการผ่อนคลาย

ให้ผู้ป่วยฝึกการผ่อนคลายตามเทปวิธีการฝึกการผ่อนคลายแบบ Benson's Respiratory One Method ของ Cathie E. Guzzetta (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และ ญาณกรณ์ ชุตังกร, 2536) ซึ่งใช้เวลาประมาณ 15 นาที จนเกิดปฏิกิริยาการผ่อนคลาย โดยประเมินจากการวัดอุณหภูมิที่ปลายนิ้ว ถ้าพบว่าอุณหภูมิหลังการฝึกเพิ่มขึ้นจากอุณหภูมิก่อนฝึกแสดงว่าผู้ป่วยมีปฏิกิริยาการผ่อนคลายเกิดขึ้น โดยให้ผู้ป่วยฝึกดังนี้

2.1 ในระยะก่อนผ่าตัด ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยฝึกการผ่อนคลาย 2 ครั้ง ในช่วงเวลา 19.00-21.00 น. เย็นวันก่อนผ่าตัด และ 6.00-7.00 น. เช้าวันผ่าตัด

2.2 ในระยะหลังผ่าตัด ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยฝึกการผ่อนคลาย 1 ครั้ง เมื่อกลับจากห้องผ่าตัด มีการรับรู้สติสัมปชัญญะดี

3. หลังการฝึกการผ่อนคลาย

ให้ผู้ป่วยนอนพักบนเตียงสักครู่ ประมาณ 1-2 นาที ก่อนที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 ขออนุมัติการทำวิจัยจากสถาบันการศึกษา

3.6.2 คัดเลือกผู้ช่วยวิจัย 2 คน เพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยวิจัยดังนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติงานในแผนกการพยาบาลศัลยกรรม โรงพยาบาลขอนแก่น มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดอย่างน้อย 5 ปี และมีความสนใจเข้าร่วมใน

การวิจัยครั้งนี้

หลังจากได้ผู้ช่วยวิจัยตามคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการทำวิจัย หน้าที่รับผิดชอบของผู้ช่วยวิจัย และอบรมผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับ การประเมิน ความเจ็บปวด ภาวะท้องอืดและการพักผ่อนหลังการผ่าตัด เพื่อให้เข้าใจวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.3 สํารวจรายชื่อผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่นทุกวัน และคัดเลือกเฉพาะผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ผู้ป่วยทราบ เมื่อผู้ป่วยยินยอมให้ความร่วมมือจึงกำหนดลำดับที่การเข้ามารับการรักษา และจัดกลุ่มตามลำดับที่ของการสุ่มที่สุ่มไว้ล่วงหน้าแล้ว เพื่อจัดเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม

3.6.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

3.6.5 ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และเก็บข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มทดลอง

1. ในระยะก่อนผ่าตัด ผู้ป่วยกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลประจำการ และได้รับโปรแกรมการผ่อนคลายจากผู้วิจัย โดยให้ผู้ผู้ป่วยฝึกการผ่อนคลาย 2 ครั้งในช่วงเวลา 19.00-21.00 น. ตอนเย็นก่อนวันผ่าตัด และ 6.00-7.00 น. เช้าวันผ่าตัด ผู้วิจัยประเมินการผ่อนคลายก่อนและหลังการฝึกการผ่อนคลายทุกครั้ง โดยใช้ปรอทวัดอุณหภูมิปลายนิ้ว ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถฝึกให้เกิดการผ่อนคลายได้ คือที่อุณหภูมิวัดปลายนิ้วไม่เพิ่มขึ้น หลังการฝึกการผ่อนคลาย 2 ครั้งจะถูกตัดออกจากการศึกษา

2. ในระยะหลังผ่าตัด เมื่อผู้ป่วยกลับถึงหอผู้ป่วยศัลยกรรม ผู้วิจัยให้ผู้ผู้ป่วยปฏิบัติการผ่อนคลาย 1 ครั้ง ก่อนให้ผู้ผู้ป่วยปฏิบัติการผ่อนคลายนั้น ผู้วิจัยตรวจดูว่าผู้ป่วยได้รับยาแก้ปวดหรือไม่ ถ้าได้รับยาแก้ปวด ผู้วิจัยจะเลื่อนเวลาฝึกการผ่อนคลายหลังจากได้รับยาแก้ปวด 4 ชั่วโมง

3. ผู้วิจัยแนะนำให้ผู้ป่วยฝึกการผ่อนคลายด้วยตนเองต่อไปตามความต้องการ

4. ผู้ช่วยวิจัยประเมินความเจ็บปวด เมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังการผ่าตัด ก่อนการประเมินความเจ็บปวด ผู้ช่วยวิจัยตรวจดูเวลาที่ผู้ป่วยได้ยาแก้ปวดในแผนบันทึกการพยาบาล ถ้าพบว่าเวลาที่ผู้ป่วยได้รับยาแก้ปวดห่างจากเวลาที่ประเมินความเจ็บปวดน้อยกว่า 4 ชั่วโมง จะเลื่อนเวลาประเมินไปจนกว่าจะครบ 4 ชั่วโมงหลังได้รับยาแก้ปวด

5. ผู้ช่วยวิจัยประเมินภาวะท้องอืดเมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังการผ่าตัด

6. ผู้ช่วยวิจัยประเมินการพักฟื้นหลังการผ่าตัด ตั้งแต่ผู้ป่วยกลับจากห้องผ่าตัด จนกระทั่งผู้ป่วยลุกเดินครั้งแรก

กลุ่มควบคุม

1. ในระยะก่อนผ่าตัด ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติจากพยาบาลประจำการ แต่ไม่ได้รับโปรแกรมการผ่อนคลายโดยผู้วิจัย

2. ในระยะหลังผ่าตัด ผู้ช่วยวิจัยประเมินความเจ็บปวด ภาวะท้องอืด และการพักฟื้นหลังการผ่าตัด เหมือนผู้ป่วยกลุ่มทดลองทุกประการ

3.6.6 ผู้ช่วยวิจัยติดตามประเมินจำนวนวันอยู่รักษาหลังผ่าตัดของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมลงในแบบบันทึกข้อมูล

3.6.7 นำข้อมูลที่ได้จากผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม มาให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความรู้สึกเจ็บปวด ความรู้สึกทุกข์ทรมานและจำนวนยาแก้ปวดที่ผู้ป่วยได้รับหลังการผ่าตัด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติทดสอบที (t-test)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะท้องอืด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติทดสอบที (t-test)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระยะเวลาในการลุกเดินครั้งแรกหลังการผ่าตัด และจำนวนวันอยู่รักษาในโรงพยาบาลหลังการผ่าตัดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติทดสอบที (t-test)